

System ochrony i pomocy prawnej w Polsce i UE

Kod przedmiotu	C3	Nazwa przedmiotu	System ochrony i pomocy prawnej w Polsce i UE	
Kierunek			Administracja - studia drugiego stopnia	
Rodzaj przedmiotu lub modułu			C. Moduł kształcenia kierunkowego	
Profil kształcenia (studiów)		praktyczny		
Semestr		2		
Osoba koordynująca przedmiot				
Osoby prowadzące zajęcia				
Język prowadzenia zajęć		Język polski		
Wymiar godzinowy zajęć i pracy studenta				
			Stacjonarne	Niestacjonarne
1. Wykłady (wspólny udział nauczycieli akademickich i studentów)			15	9
2. Inne formy (wspólny udział nauczycieli akademickich i studentów)			45	27
Razem 1+2			60	36
3. Praktyki (realizowane samodzielnie przez studentów)			—	—
4. Praca własna studenta (w tym prace domowe i projektowe, przygotowanie się do zaliczenia/egzaminu)			15	39
Razem 3+4			15	39
SUMA 1+2+3+4			75	75
Łącznie punktów ECTS wg planu studiów			3	3
Wymagania wstępne i dodatkowe				
Ogólna wiedza w zakresie prawoznawstwa.				
Opis efektów uczenia się dla przedmiotu				
	OPIS PRZEDMIOTOWEGO EFEKTU UCZENIA SIĘ			SYMBOL EKK (odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się)

	ma wiedzę – zna i rozumie:	Kod efektu kierunkowego
	zaawansowaną wiedzę ogólną dotyczącą systemu ochrony i pomocy prawnej w Polsce i UE	ADM.II_W01
	główne tendencje rozwojowe systemu ochrony i pomocy prawnej w Polsce i UE	ADM.II_W03
	normatywne (prawne, dotyczące systemu ochrony i pomocy prawnej w Polsce i UE) uwarunkowania działalności zawodowej w zakresie administracji	ADM.II_W07 ADM.II_W08
	ma następujące umiejętności – potrafi, umie:	
	formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej w zakresie administracji	ADM.II_U03
	analizować i oceniać, monitorować i przewidywać rozwój sytuacji (trendów) w dziedzinie administracji	ADM.II_U05
	wykonywać zadania zawodowe wymagające zastosowania wiedzy z zakresu prawa i administracji	ADM.II_U08
	upowszechniać w różnych formach wiedzę zawodową dotyczącą administracji i prawa	ADM.II_U16
	posiada następujące kompetencje społeczne – ma świadomość i jest gotów do:	
	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, w szczególności w odniesieniu do problematyki administracji, prawa i gospodarki	ADM.II_K01
	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego oraz inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	ADM.II_K03

Treści kształcenia

Wykłady:

- Ochrona prawna. Pojęcia i definicje podstawowe. Zakres podmiotowy i przedmiotowy. Opieka prawna. Kontrola i nadzór. Pomoc prawna.
- Standardy międzynarodowych aktów prawnych. Karta Narodów Zjednoczonych z 26 czerwca 1945r., Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r., Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 4 listopada 1950 r., Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Międzynarodowy Pakt Praw Ekonomicznych, Socjalnych i Kulturalnych z 6 grudnia 1966 r., Konwencja Praw Dziecka z 20 listopada 1989 r., Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 7 grudnia 2000 r.
- Konstytucyjne gwarancje ochrony praw człowieka i obywatela. Prawa i wolności. Środki ochrony prawnej.
- System organów wymiaru sprawiedliwości i ochrona prawna wykonywana przez wyodrębnione organy (urzędy, agencje, instytucje, służby, strażę, inspekcje).

- Klasyfikacja organów ochrony prawnej. Niesądowe organy ochrony prawnej (konstytucyjne organy kontroli i ochrony prawnej, rzecznicy interesu publicznego, korporacyjne organy pomocy prawnej i organy zastępstwa procesowego, organy ścigania karnego, organy policji administracyjnej).
- Organy władzy sądowniczej (Krajowa Rada Sądownictwa, Sąd Najwyższy, sądownictwo powszechne, sądownictwo wojskowe, sądownictwo administracyjne, Trybunał Konstytucyjny, Trybunał Stanu). Władza sądownicza Trybunałów, organy quasi sądowe, sądownictwo międzynarodowe..

Inne formy zajęć:

- Sądowy wymiar sprawiedliwości. Ustrój wymiaru sprawiedliwości. Sądownictwo powszechne. Kwestia finansowania sądów powszechnych.
- Krajowa Rada Sądownictwa. Miejsce w systemie trójpodziału władz. Skład. Kompetencje. Charakter instytucjonalny. Relacja władzy sądowniczej do innych władz. Nadzór administracyjny nad sądownictwem.
- Sąd Najwyższy. Podstawa kompetencyjna. Organizacja, zadania i funkcjonowanie Sądu Najwyższego. Rola orzeczeń Sądu Najwyższego. Relacja Sądu Najwyższego do Trybunału Konstytucyjnego. Prerogatywy judykacyjne i nadzorcze Sądu Najwyższego (m. in. zatwierdzenie wyników wyborów powszechnych).
- Minister Sprawiedliwości i jego nadzorcza rola w systemie władzy sądowniczej. Pozycja konstytucyjna i prawno-organizacyjna.
- Sądy powszechne. Organizacja, kompetencje i zasady funkcjonowania sądów powszechnych. Sądy apelacyjne. Sądy okręgowe. Sądy rejonowe.
- Sądy wojskowe. Ustrój i organizacja. Charakter sądów wojskowych. Miejsce sądów wojskowych w wymiarze sprawiedliwości. Ustrój i organizacja sądów wojskowych. Sądy garnizonowe. Okręgowe sądy wojskowe. Izba Wojskowa Sądu Najwyższego.
- Sądownictwo administracyjne. Ustrój i organizacja sądów administracyjnych. Wojewódzkie sądy administracyjne. Naczelny Sąd Administracyjny i jego rola. Kompetencje sądów administracyjnych.
- Sędziowie. Sędziowie sądów powszechnych. Sędziowie sądów wojskowych. Sędziowie sądów administracyjnych. Kryteria doboru kandydatów na sędziów w poszczególnych sądach. Aplikanci sądowi. Samorząd sędziowski. Odpowiedzialność dyscyplinarna. Niezależność sądów i niezawisłość sędziowska. Gwarancje niezawisłości sędziowskiej.
- Ławnicy. Pozycja ławnika. Status organizacyjno-prawny. Dobór ławników do sądów

powszechnych. Rola ławników w wymiarze sprawiedliwości. Odpowiedzialność ławników. Ławnicy a sędziowie przysięgli.

- Kuratorzy. Referendarze sądowi. Asystenci sędziów. Miejsce i rola w wymiarze sprawiedliwości.
- Władza sądownicza Trybunałów. Konstytucyjne uwarunkowania Trybunałów. Relacja Trybunałów krajowych do Trybunałów Międzynarodowych.
- Trybunał Stanu. Zakres właściwości podmiotowej i przedmiotowej Trybunału Stanu. Ustrój i organizacja Trybunału Stanu. Skład Trybunału Stanu. Sędziowie Trybunału Stanu. Kryteria doboru i tryb doboru. Procedura postępowania przed Trybunałem Stanu.
- Trybunał Konstytucyjny. Szczególny charakter Trybunału Konstytucyjnego. Ustrój i organizacja Trybunału Konstytucyjnego. Sędziowie Trybunału Konstytucyjnego. Kryteria i procedura wyboru. Postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym. Skarga konstytucyjna. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Znaczenie orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w odniesieniu do porządku prawa krajowego.
- Organy quasi sądowe. Sądownictwo polubowne. Izby Morskie.
- Sądownictwo międzynarodowe. Geneza i zakres regulacji Europejskiej Konwencji o ochronie praw i podstawowych wolności człowieka. Inne akty prawa międzynarodowego (Karta Narodów Zjednoczonych z 26 czerwca 1945 r., Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r., Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4 listopada 1950 r., Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Międzynarodowy Pakt Praw Ekonomicznych, Socjalnych i Kulturalnych z 6 grudnia 1966 r., Konwencja Praw Dziecka z 20 listopada 1989 r., Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 7 grudnia 2000 r.
- Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu. Zasady działania. Postępowanie przed ETPC. Podmioty uprawnione do występowania przed ETPC. Sędziowie ETPC. Wymogi formalne i przesłanki skargi do ETPC. Komisarz Praw Człowieka Rady Europy. Pozycja i zadania.
- Międzynarodowy Trybunał Karny w Hadze. Zasady organizacji. Statut Rzymski MTK. Postępowanie przed MTK. Zakres jurysdykcji MTK.
- Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości w Genewie. Zakres jurysdykcji. Organizacja. Sędziowie MTS. Postępowanie przed MTS.
- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu. Zakres jurysdykcji. Organizacja. Podmioty uprawnione do występowania przed TSUE. Sąd. Prerogatywy.

Charakter. Relacja pomiędzy TSUE a Sądem. Sąd do spraw Służby Publicznej. Arbitraż międzynarodowy.

- Najwyższa Izba Kontroli. Pojęcie i zakres kontroli państwowej. Zadania i kompetencje Najwyższej Izby Kontroli. Pracownicy Najwyższej Izby Kontroli. Postępowanie kontrolne. Sprawozdanie pokontrolne. Prezes Najwyższej Izby Kontroli. Zadania. Kompetencje. Odpowiedzialność Prezesa.
- Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. Pozycja ustrojowa. Kompetencje i zadania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Tryb powoływania członków i organizacja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Narzędzia sprawowania władzy przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji. Rada Mediów Narodowych.
- Klasyfikacja organów ścigania karnego. Organy prokuratorskie i nieprokuratorskie. Organy wspomagające ściganie karne.
- Prokuratura powszechnych jednostek organizacyjnych i wojskowych jednostek organizacyjnych. Pozycja ustrojowa prokuratury. Organy prokuratury. Immunitet prokuratorski. Zadania i organizacja powszechnych jednostek prokuratury. Zadania organizacyjno-ustrojowe prokuratury. Zasada hierarchicznego podporządkowania. Zasada jednolitości prokuratury. Zasada centralizmu organizacji. Zasada jednoosobowego kierownictwa. Zasada niezależności, Zasady substytucji, dewolucji oraz indyferencji. Prokuratorzy i asesorzy prokuratorscy. Odpowiedzialność dyscyplinarna. Aplikacja prokuratorska. Miejsce i rola Prokuratora Generalnego.
- Instytut Pamięci Narodowej. Podstawa prawna. Cele Instytutu Pamięci Narodowej. Geneza powstania IPN. Kompetencje IPN. Uprawnienia śledcze IPN. Organizacja IPN. Główna Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów. Biuro Edukacji Publicznej. Biuro Lustracyjne. Problematyka lustracji.
- Rzecznik Praw Obywatelskich. Pozycja ustrojowa. Zadania Rzecznika Praw Obywatelskich. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich. Organizacja Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Wniosek do Rzecznika Praw Obywatelskich o zbadanie nieprawidłowości. Narzędzia działania Rzecznika Praw Obywatelskich.
- Rzecznik Praw Dziecka. Pozycja ustrojowa. Zadania Rzecznika Praw Dziecka. Biuro Rzecznika Praw Dziecka. Organizacja Biura Rzecznika Praw Dziecka. Wniosek do Rzecznika Praw Dziecka o zbadanie nieprawidłowości. Narzędzia działania Rzecznika

Praw Dziecka.

- Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich. Podstawy prawne działania. Zadania i procedura powołania.
- Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych. Cele powołania Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Pozycja ustrojowa Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Zadania i uprawnienia Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.
- Generalny Inspektor Informacji Finansowej. Podstawa działania. Zadania i funkcjonowanie.
- Kompetencje Rzecznika Ubezpieczonych. Podstawy prawne działania. Pozycja ustrojowa. Zadania Rzecznika Ubezpieczonych. Uprawnienia Rzecznika Ubezpieczonych.
- Kompetencje Rzecznika Praw Pacjenta. Podstawa prawna. Zadania i kompetencje. Sposób powołania. Odpowiedzialność.
- Samorządowe Kolegium Odwoławcze. Historia powstania i założenia ustawowe. Miejsce SKO jako organ wyższego stopnia. Ustrój SKO. Decyzje wydawane przez SKO. Kompetencje i zadania SKO.
- Regionalna Izba Obrachunkowa. Podstawa Prawna. Organizacja i funkcjonowanie. Przeznaczenie. Charakterystyka postępowania.

Zalecana literatura

Podstawowa:

- J. Bodio, G. Borkowski, T. Demendecki, Ustrój organów ochrony prawnej. Część szczególna, Warszawa 2016.
- S. Serafin, B. Szmulik, Organy ochrony prawnej RP, Warszawa 2010.
- A. Wyrozumska, System ochrony prawnej w Unii Europejskiej, Warszawa 2010.

Uzupełniająca:

- M. Paździor, B. Szmulik (red.), Instytucje bezpieczeństwa narodowego, Warszawa 2012.
- S. Sagan, V. Serzhanova, Organy i korporacje ochrony prawa, Warszawa 2008.

Metody i formy prowadzenia zajęć	Tak (X) / nie
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	X
Wykład informacyjny	X
Dyskusja	X

Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	X
Gra dydaktyczna/symulacyjna	X
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda warsztatowa	X
Metoda projektu	X
Prezentacja multimedialna	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	X
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	X
Praca indywidualna ze studentem (w tym tutoring)	
Hospitacje zajęć realizowanych przez nauczycieli lub innych studentów	
Samodzielne prowadzenie zajęć z dziećmi (uczniami, wychowankami)	
Inne (jakie?) - Kazusy (analiza orzeczeń)	X
Metody i formy weryfikacji efektów uczenia się	Tak (X) / nie
Egzamin pisemny	X
Egzamin ustny	
Zaliczenie pisemne na zakończenie zajęć	
Zaliczenie ustne na zakończenie zajęć	X
Kolokwium pisemne śródsesemtralne	
Kolokwium ustne śródsesemtralne	
Test	X
Esej	X
Raport	X
Prezentacja multimedialna	
Udział w debacie	X
Projekt lub wytworzenie produktu	X
Sprawozdania z zajęć laboratoryjnych	
Inne (jakie?) -	
Uwagi prowadzącego	

Skala ocen i sposób ustalania ocen

Skala ocen:	Ocena ustalana jest na podstawie następującej skali:
niedostateczny (2)	Poniżej 55.00 % - ocena 2
dostateczny (3)	55.00 % i więcej - ocena 3
dostateczny plus (3,5)	60.00 % i więcej - ocena 3,5
dobry (4)	70.00 % i więcej - ocena 4
dobry plus (4,5)	80.00 % i więcej - ocena 4,5
bardzo dobry (5)	90.00 % i więcej - ocena 5

